ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36014489	A Xunqueira	Pontevedra	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SSC	Servizos socioculturais e á comunidade	CMSSC01	Atención a persoas en situación de dependencia	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0212	Características e necesidades das persoas en situación de dependencia	2023/2024	6	160	160

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	SONIA RODRÍGUEZ VIDAL
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Identificación

O presente documento contempla a programación didáctica do módulo profesional de Características e necesidades das persoas en situación de dependencia. Dita programación está dirixida a alumnado matriculado en réxime ordinario, no Ciclo Medio de Técnico en Atención a Persoas en Situación de Dependencia, pertencente á familia profesional de Servizos socioculturais e á comunidade.

No que respecta á súa aplicación, está deseñada para executarse no curso académico 2022-2023, cunha duración total de 160 horas. A súa finalidade é actuar como guía da acción educativa, adecuando o proceso de ensinanza ao contexto do centro e á realidade da aula, sen perder como referencia os obxectivos e competencias establecidas no Decreto 226/2012, do 18 de outubro, polo que se establece o currículo do ciclo.

Perfil profesional del título

O título abrangue 3 cualificacións profesionais, que albergan a súa vez varias unidades de competencia:
- Atención sociosanitaria a persoas no domicilio
- Atención sociosanitaria a persoas dependentes en institucións sociais
- Xestión de chamadas de teleasistencia

O logro de tales competencias facultará ao alumnado para a exercicio profesional na prestación de servizos ás persoas, de carácter asistencial, psicosocial e de apoio á xestión doméstica.

A este respecto, destácanse como ocupacións máis salientables:
- Coidador o coidadora de persoas en situación de dependencia en diferentes institucions e/ou domicilios.
- Coidador o cuidadora en centros de atención psiquiátrica.
- Xerocultor ou Xerocultora.
- Gobernante e subgobernante de persoas en situación de dependencia en instituciones.
- Auxiliar responsable de planta de residencias de maiores e persoas con discapacidade.
- Auxiliar de axuda a domicilio.
- Traballador/a familiar.
- Auxiliar de educación especial.
- Asistente persoal.
- Teleoperador/a de teleasistencia.

Con respecto á prospectiva do título no sector, cabe sinalar que as medidas establecidas na Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia, así como o aumento de persoas da terceira idade, fai previsible unha alta inserción laboral e unha tendencia de crecemento estable. A diminución de coidadores informais no ámbito familiar redundará tamén nunha maior empregabilidade das persoas con esta titulación.

Competencia xeneral

A competencia xeral a acadar con este título é atender as persoas en situación de dependencia no ámbito domiciliario e institucional, co fin de manter e mellorar a súa calidade de vida, realizando actividades asistenciais e non asistenciais, psicosociais e de apoio á xestión doméstica, aplicando medidas e normas de prevención e seguridade, e derivándoas a outros servizos(art.4).

Competencias profesionais, persoais e sociais relacionadas co módulo

No referente ás competencias profesionais, persoais e sociais do título, o módulo contribúe a acadar as seguintes:
- Determinar as necesidades asistenciais e psicosociais da PSD mediante a interpretación da información obtida acerca da persoa a través do PAI,respectando a súa confidencialidade.
- Organizar actividades de atención ás PSD, favorecendo a súa colaboración e a da familia, e tendo en conta as directrices establecidas no PAI
- Realizar as tarefas de hixiene persoal e vestidura das PSD, achegando a axuda precisa, favorecendo ao máximo a súa autonomía nas actividades da vida diaria e mantendo unha actitude de respecto e profesionalidade.
- Organizar a intervención relativa á alimentación, supervisando os menús, preparando os alimentos e administrándoos en caso necesario.
- Realizar as intervencións relacionadas co estado físico das PSD, seguindo as pautas establecidas e amosando respecto pola súa intimidade.
- Realizar os traslados, as mobilizacións e o apoio á deambulación das PSD, empregando os protocolos e as axudas técnicas necesarias, seguindo as pautas marcadas no PAI e adoptando medidas de prevención e seguridade.
- Pór en práctica intervencións de apoio psicosocial, empregando axudas técnicas, apoios de comunicación e TICS, e seguindo pautas marcadas PAI
- Aplicar técnicas e estratexias para o mantemento e o desenvolvemento das habilidades de autonomía persoal e social das PSD, empregando axudas técnicas e de comunicación consonte as pautas marcadas no PAI.
- Realizar tarefas de acompañamento e asistencia persoal, respectando as directrices do plan individual de vida independente e as decisións da persoa
- Asesorar PSD, familiares e persoal coidador non formal, proporcionándolles pautas de actuación no coidado e na atención asistencial e psicosocial, e adecuando comunicación e actitudes ás características das persoas.
- Colaborar no control e seguimento das actividades asistenciais, psicosociais e de xestión domiciliaria, cubrindo os rexistros oportunos, manexando a aplicación informática do servizo e comunicando as incidencias detectadas.
- Xestionar as chamadas entrantes e saíntes do servizo de teleasistencia, recibíndoas e emitíndoas segundo os protocolos establecidos, utilizando aplicacións informáticas e ferramentas telemáticas.

- Aplicar procedementos de calidade e de accesibilidade e deseño universais nas actividades profesionais incluídas nos procesos de produción ou prestación de servizos.

Obxectivos xerais do módulo

- Identificar técnicas e instrumentos de observación e rexistro, e seleccionalos en función das características das persoas en situación de dependencia (PSD) e do Plan de atención individualizada (PAI), para determinar as súas necesidades asistenciais e psicosociais.
- Interpretar as directrices do programa de intervención, adecuándoas ás características e ás necesidades das PSD, para organizar as actividades asistenciais e psicosociais.
- Identificar as posibilidades e as limitacións das PSD, seleccionando o tipo de axuda segundo os seus niveis de autonomía e autodeterminación, para a realización das actividades de hixiene persoal e vestidura, seguindo PAI.
- Interpretar prescricións dietéticas do PAI, adecuando menús e preparación de alimentos, para organizar a intervención relacionada coa alimentación
- Identificar necesidades de apoio á inxestión das PSD, tendo en conta a súa relación coas técnicas e soportes de axuda, para administrar os alimentos.
- Seleccionar técnicas de preparación para a exploración, a administración e o control de medicación e recollida de mostras da PSD, en relación coas súas características e as pautas establecidas para levar a cabo intervencións relacionadas co estado físico.
- Seleccionar procedementos e axudas técnicas, seguindo as directrices do PAI e adecuándoos á situación das PSD, para realizar traslados, mobilizacións e apoio á deambulación.
- Analizar estratexias psicolóxicas, rehabilitadoras, ocupacionais e de comunicación, adecuándoas a circunstancias específicas da PSD, para realizar intervencións de apoio psicosocial acordes coas directrices do PAI
- Identificar sistemas de apoio á comunicación en relación coas características da persoa, para o desenvolvemento e o mantemento de habilidades de autonomía persoal e social.
- Seleccionar axudas técnicas e de comunicación en relación coas posibilidades e as características da PSD, para favorecer as habilidades de autonomía persoal e social, e as posibilidades de vida independente.
- Identificar principios de vida independente en relación coas características da persoa e contexto, para promover a súa autonomía e participación social
- Analizar os elementos críticos do plan individual de vida independente en relación coas decisións de cada persoa, para realizar as tarefas de acompañamento e asistencia persoal.
- Seleccionar estilos de comunicación e actitudes en relación coas características da persoa interlocutora, para asesorar as PSD, as familias e o persoal coidador non formal.
- Formalizar os instrumentos de control e seguimento, aplicando os protocolos, para colaborar no control e no seguimento nas actividades asistenciais, psicosociais e de xestión.
- Identificar ferramentas telemáticas e aplicacións informáticas, e seleccionar os protocolos establecidos para a emisión, a recepción e a xestión de chamadas do servizo de teleasistencia.
- Analizar/aplicar técnicas para dar resposta accesibilidade/deseño universal

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	As necesidades humanas e a psicoloxía	Nesta UD1 trataremos os aspectos básicos relacionados coa autonomía como punto de partida, comenzando por describir as diferentes etapas do ciclo vital e conceptos básicos da psicoloxía que axudarán ó alumnado a coñecer a realidade da Atención á dependencia.	30	20
2	Envellecemento	A UD2 céntrase no proceso e características do envellecemento como colectivo importante de atención.	30	20
3	Diversidade funcional	Nesta ocasión estudaremos as diferentes discapacidades, e as características e necesidades derivadas das situación de discapacidades dende o enfoque da diversidade.	38	20
4	Saúde a dependencia	Na UD4 afondaremos nos conceptos de saúde e enfermedade, facendo fincapé no ámbito da saúde mental.	30	20
5	Entorno e autonomía	Nesta ocasión trataremos a importancia do entorno para a autonomía da persoa, as apoios da familia e os coidadores non formais e a promoción de vida independente.	32	20

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	As necesidades humanas e a psicoloxía	30

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Caracteriza o concepto de autonomía persoal, para o que analiza os factores que interveñen tanto na súa prevención e promoción como na súa deterioración.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.2 Caracterizáronse as habilidades de autonomía persoal.
CA1.3 Identificáronse os factores que favorecen ou inhiben o mantemento da autonomía persoal e a vida independente.

Criterios de avaliación
CA1.4 Describíronse as principais alteracións emocionais e de conduta asociadas á perda de autonomía persoal.
CA1.5 Identificáronse os indicadores xerais da perda de autonomía.
CA1.7 Argumentouse a importancia da prevención para retrasar as situacións de dependencia.
CA1.9 Caracterizáronse as diferentes etapas do ciclo vital e as súas necesidades
0CA1.10 Identificáronse as necesidades biopsicosociais do ser humano
CA1.11 Recoñecéronse os procesos cognitivos, emocionais e condutuais básicos

4.1.e) Contidos

Contidos
Conceptos básicos de psicoloxía: ciclo vital e procesos cognitivos, emocionais e de conduta.
Autonomía e dependencia. Vida independente: concepto, orixe e filosofía. Autodeterminación. Identificación dos graos e niveis de dependencia. Indicadores xerais da perda de autonomía.
Autonomía e dependencia.Identificación dos graos e niveis de dependencia.Indicadores xerais da perda de autonomía.
Habilidades de autonomía persoal.
Promoción da autonomía persoal. Procesos básicos e factores influentes: Prevención da perda de autonomía. Identificación de barreiras físicas e psicosociais para a autonomía das persoas. Factores que favorecen ou inhiben o mantemento da autonomía persoal
Alteracións emocionais e de conduta asociadas á perda de autonomía.
Valoración da prevención e a promoción da autonomía persoal como estratexia de actuación fronte á dependencia.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Envellecemento	30

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Clasifica os niveis de dependencia e as axudas requiridas asociados ao proceso de avellentamento, e analiza os cambios e as deterioracións producidas por el.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Relacionáronse os cambios biolóxicos, psicolóxicos e sociais propios do avellentamento coas dificultades que implican na vida diaria da persoa.
CA2.2 Identificáronse as patoloxías máis frecuentes na persoa anciá.
CA2.3 Describíronse as principais características e necesidades das persoas anciás.
CA2.4 Identificáronse as principais manifestacións de deterioración persoal e social propias das persoas anciás.
CA2.5 Relacionáronse os niveis de deterioración física, psicolóxica e social cos graos de dependencia e o tipo de apoio requirido.
CA2.6 Describíronse as condutas e os comportamentos característicos das persoas anciás durante o período de adaptación ao servizo de atención á dependencia e ao persoal profesional de referencia.

4.2.e) Contidos

Contidos
Proceso de avellentamento.
Patoloxías máis frecuentes na persoa anciá.
Incidencia do avellentamento na calidade de vida e na autonomía da persoa anciá.
Identificación das necesidades especiais de atención e apoio integral das persoas anciás. Indicadores de deterioración persoal e social na persoa anciá. Evolución do contexto socioafectivo e da sexualidade da persoa maior. Calidade de vida, apoio e autode
Proceso de adaptación da persoa anciá ao servizo de atención e ao persoal que a atenda: condutas e comportamentos característicos.
Sensibilización cara ás repercusións do avellentamento na vida cotiá das persoas anciás e no seu ámbito.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Diversidade funcional	38

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Recoñece as características das persoas con discapacidade en relación cos niveis de dependencia e coa axuda requirida.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Relacionouse a evolución do concepto de discapacidade cos cambios sociais, culturais, económicos e científico-tecnolóxicos.
CA3.2 Relacionáronse os tipos de discapacidade coas dificultades que implican na vida cotiá das persoas.
CA3.3 Describíronse as principais necesidades psicolóxicas e sociais das persoas con discapacidade.
CA3.4 Relacionáronse as tipoloxías e os niveis de discapacidade co grao de dependencia e co tipo de apoio necesario.
CA3.7 Argumentouse a importancia da eliminación de barreiras físicas para favorecer a autonomía das persoas con discapacidade física ou sensorial.
CA3.9 Consideraronse as necesidades psicolóxicas e sociais das persoas con discapacidade dende o punto de vista do xénero.
0CA3.10 Caracterizaronse os tipos de diversidade funcional máis frecuentes
0 CA3.10.1 Caracterizaronse os tipos de diversidade funcional motora máis frecuentes
0 CA3.10.2 Caracterizaronse os tipos de diversidade funcional intelectual máis frecuentes

4.3.e) Contidos

Contidos
Concepto, clasificación e etioloxías frecuentes. Evolución dos modelos da diversidade funcional: modelo da prescindencia, rehabilitador social e da diversidade.
0Sensibilización acerca da incidencia da discapacidade na vida cotiá das persoas afectadas e o seu ámbito.
Características dos tipos de diversidade funcional máis frecuentes
Identificación das características e as necesidades das persoas con discapacidade.
Discapacidade, autonomía e niveis de dependencia. Influencia dos tipos e niveis de discapacidade na vida cotiá das persoas afectadas. Tipos de apoio.
Influencia das barreiras físicas na autonomía das persoas con discapacidade.
Promoción da autonomía nas persoas con discapacidade.
Consideración das diferenzas sexuais na discapacidade.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Saúde a dependencia	30

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Describe as doenzas xeradoras de dependencia e determina os seus efectos sobre as persoas que as padezan.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Caracterizáronse as doenzas agudas, crónicas e terminais pola súa influencia na autonomía persoal da persoa enferma.
CA4.2 Identificáronse as principais características e necesidades psicolóxicas e sociais de pacientes con doenzas xeradoras de dependencia.

Criterios de avaliación
CA4.3 Definíronse as principais características das doenzas mentais máis frecuentes.
CA4.4 Describiuse a influencia das doenzas mentais na autonomía persoal e social das persoas que as padezan.
CA4.5 Identificáronse as necesidades de apoio asistencial e psicosocial das persoas enfermas en función da tipoloxía de doenza que padezan.
CA4.6 Describíronse as principais pautas de atención ás necesidades psicolóxicas e sociais das persoas enfermas.
CA4.8 Sensibilizouse sobre a influencia da doenza na conduta da persoa enferma.

4.4.e) Contidos

Contidos
Conceptos fundamentais: doenzas crónicas xeradoras de dependencia. Situacións de dependencia asociadas a doenzas crónicas ou dexenerativas. Identificación das características e as necesidades en situacións de doenza e da convalecencia. Persoas con doenza mental. Principais trastornos. Influencia da doenza no estado emocional e na conduta da persoa. Calidade de vida e necesidades de apoio das persoas en situación de dependencia por doenza. Sensibilización cara ás repercusións da doenza nas persoas que as padecen e no seu ámbito.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Entorno e autonomía	32

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Caracteriza o concepto de autonomía persoal, para o que analiza os factores que interveñen tanto na súa prevención e promoción como na súa deterioración.	NO
RA2 - Clasifica os niveis de dependencia e as axudas requiridas asociados ao proceso de avellentamento, e analiza os cambios e as deterioracións producidas por el.	NO
RA3 - Recoñece as características das persoas con discapacidade en relación cos niveis de dependencia e coa axuda requirida.	NO

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Describe as doenzas xeradoras de dependencia e determina os seus efectos sobre as persoas que as padezan.	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Describíronse os procesos básicos asociados á promoción da autonomía persoal e a vida independente.
CA1.6 Xustificouse a necesidade de respectar a capacidade de elección da persoa en situación de dependencia.
CA1.8 Valorouse a importancia da familia e do medio do suxeito no mantemento da súa autonomía persoal e o seu benestar físico e psicosocial.
CA2.7 Identificáronse as necesidades de orientación e apoio das persoas coidadoras familiares e non profesionais da persoa anciá.
CA2.8 Valorouse a importancia de respectar as decisións e os intereses das persoas anciás.
CA3.5 Identificáronse os fundamentos da vida independente.
CA3.6 Describíronse as necesidades de orientación e apoio ao persoal coidador non profesional da persoa con discapacidade.
CA3.8 Argumentouse a importancia de respectar as decisións e os intereses das persoas con discapacidade.
CA4.7 Describíronse as necesidades de orientación e apoio ao persoal coidador non profesional da persoa enferma.

4.5.e) Contidos

Contidos
Autonomía e dependencia. Vida independente: concepto, orixe e filosofía. Autodeterminación. Identificación dos graos e niveis de dependencia. Indicadores xerais da perda de autonomía. Vida independente: concepto, orixe e filosofía. Autodeterminación. Sensibilización acerca da importancia de respectar a capacidade de elección das persoas en situación de dependencia.

Contidos
Papel da familia e do contorno no ámbito da autonomía persoal e a dependencia.
Apoio e orientación ao persoal coidador non profesional das persoas anciás.
Respecto pola capacidade de autodeterminación nas persoas anciás.
Vida independente: concepto (perspectiva filosófica, sociopolítica e económica) e marco legal. O movemento vida independente: orixe, evolución, filosofía e marco lexislativo.
Apoio e orientación no ámbito da persoa con discapacidade.
Participación e discapacidade.
Apoio e orientación ao persoal coidador non profesional da persoa enferma.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

A avaliación do módulo realizarase tomando como referencia os criterios de avaliación que recolle o currículo do ciclo, os cales expresan subcompetencias da competencia que se indica no resultado de aprendizaxe (RA) e partindo de evidencias que confirmen a súa adquisición por parte do alumnado.
As evidencias de competencia por parte do alumnado poden ser de tres tipos:

De COÑECEMENTO: Realizarase a través de probas escritas: de elección, de resposta curta e/ou de desenvolvemento; así como test, casos prácticos... nos que os/as alumnos/as reflectirán tanto os seus coñecementos de tipo teórico coma práctico.

De PRODUTO: portfolio global do curso, proxectos, informes, memorias, conclusións, traballos de reflexión, traballos individuais e en grupo ou obxectos producidos polo alumnado. Avaliaranse utilizando listas de cotexo.
Valoraranse as seguintes cuestións: coherencia dos elementos do traballo, comprensión dos contidos desenvoltos, aplicación dos contidos teóricos, elaboración de todos os apartados solicitados, elección correcta dos materiais, viabilidade da proposta (de ser o caso), orixinalidade e creatividade, calidade na presentación, nivel de exposición (de ser o caso) e bibliografía/webgrafía consultada.
Os traballos entregados fóra de prazo sen xustificante non se corrixirán e serán avaliados cun 0.
En canto os traballos en grupo, terase en conta o reparto das tarefas e a coordinación dos membros do grupo no desenvolvemento das actividades e o coñecemento de todo o grupo de todas as partes da actividade ou tarefa (apoio, respecto e participación de todo o equipo).

De SABER FACER: O módulo de destrezas sociais leva engadidos SubCA e Subcontidos adheridos as habilidades das alumnas e o saber facer das mesmas nas diversas tarefas asignadas na aula. A propia clase

convértese nun espazo de AXE a través da interacción directa das alumnas nas tarefas e tamén no día a día. Estas destrezas e o desenvolvemento das mesmas leva implícito un aprendizaxe importante e fundamental para o traballo da futira TAPSD.

A cualificación trimestral será a resultante da media ponderada das notas acadadas en cada unidade didáctica avaliada nese trimestre, que á súa vez estará determinada polas porcentaxe (en función do seu peso), asignadas ós criterios de avaliación. A cualificación virá determinada pola aplicación dos diferentes tipos de instrumentos de avaliación vinculados aos criterios correspondentes.

Para aprobar o módulo deberán superarse todas as unidades didácticas que o compoñen, e por tanto, todos os CAs considerados mínimos esixibles, que non son todos os expostos na programación. A cualificación final do módulo será a media ponderada da nota real obtida en cada unidade didáctica, tendo en conta o peso que cada unidade ten no conxunto do módulo.

A cualificación reflectida no boletín do primeiro e segundo trimestre será o resultado da media ponderada das notas en cada unidade didáctica avaliada nese trimestre. A cualificación reflectida no boletín do terceiro trimestre será igual á calificación final do módulo.

Os criterios de cualificación serán informados ó alumnado ao comezo do curso, así como do contido desta programación e de todo o referente o proceso de ensino aprendizaxe. Existirá un extracto da programación na Aula Virtual do centro.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

O carácter continuo de avaliación debe permitir, na meirante parte dos casos, a detección precoz dos déficits na adquisición dos contidos por parte do alumnado e, en consecuencia, promover a identificación dos aspectos que provocan estes déficits e a adopción das medidas correctoras oportunas. No suposto de que estas medidas fosen insuficientes e algún alumno/a non superase o módulo, faranse actividades de recuperación no período previsto a tal fin pola normativa. Estas actividades concretaranse para cada alumno/a tomando como referencia os obxectivos xerais do módulo e os contidos non adquiridos.

A profesora elaborará un informe individualizado no que se indiquen os aspectos que revisar e no que tamén se incluirán as cualificacións parciais ou valoracións de aprendizaxe, as medidas de reforzo educativo, as actividades propostas para a recuperación de módulos e calquera outro aspecto de interese.

Por todo esto, os/as alumnos/as que non acaden os resultados de aprendizaxe esperados realizarán unha proba escrita e, de ser preciso, entregarán os traballos requeridos pola profesora, tendo que acadar nestas probas unha cualificación igual ou superior a 5.

No caso de que o/a alumno/a promocione con este módulo pendente, a docente deseñará individualmente un Plan de Actividades de Recuperación do Módulo.

No caso de que o/a alumno/a no supere o módulo e por elo non acceda á FCT, a docente deseñará individualmente un Plan de Actividades de Recuperación do Módulo co fin de poder superalo na convocatoria seguinte.

No curso 2023/24 non hai alumnado co módulo pendente.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

A avaliación para o alumnado que teña perda do dereito á avaliación continua consistirá en dúas probas:
-Unha primeira proba de carácter teórico, que poderá constar de preguntas tipo test, preguntas breves e/ou a desenvolver.
-Outra parte práctica que consistirá en varios exercicios a desenvolver e versarán sobre a totalidade da materia do módulo.
Será necesario unha cualificación mínima de 5 en cada unha das probas para facer a media e obter a avaliación positiva.

Para alcanzar unha cualificación positiva no módulo é preciso obter como mínimo un 5 sobre 10 puntos en cada unha das partes que a compoñen e nos traballos entregados. Non existindo a posibilidade de facer media entre ambas probas, nin de gardar a parte aprobada se fose o caso.

Só se fara a nota media co resto de unidades didácticas cando as unidades teñan una nota igual o superior a 5.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Tanto a programación como a propia labor docente será integrada nun plan de mellora, é dicir, nun proceso de cambio continuo e sistemático desenvolto desde o centro educativo e que ten por finalidade mellorar aqueles aspectos que favorecen a calidade da educación desde unha perspectiva de investigación- acción.
Este plan de mellora xorde das propias necesidades do centro e da aula, extraídas a través da análise e reflexión sobre o propio traballo
(avaliación interna) e de auditorías da Inspección Educativa (avaliación externa).
A avaliación da programación didáctica permitirá verificar a adecuación do proceso de ensinanza ás características e necesidades educativas do alumnado e, en función diso, realizar as melloras pertinentes.
Para a recompilación da información farase uso de diferentes técnicas e instrumentos de avaliación, entre os que cabe destacar:
a) Enquisa de satisfacción docente: o alumnado dará resposta, con carácter anónimo, a diferentes cuestións referentes á programación e á labor do profesorado.

b) Observación e rexistro por parte do profesorado.
- Emprego de diario de aula para á observación da súa propia práctica.
- Seguimento da programación mediante a Plataforma de xestión habilitada pola Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria.
c) Entrevista con alumnado, profesorado e outros axentes implicados.
- Recepción de opinións do alumnado sobre as actividades ou o rol docente, mediante intercambios orais informais.
- Contraste de información con outro profesorado sobre a evolución do grupo de alumnado, nas reunións de ciclo.
- Intercambio de impresións con outros profesionais co fin de valorar as actividades complementarias realizadas coa súa colaboración.
d) Análise documental dos resultados académicos: o Análise estatístico dos resultados de avaliación acadados polo alumnado en cada avaliación e no módulo.
Ao finalizar o curso, elaborarase unha memoria do módulo coa información resultante desta avaliación e as propostas de mellora para o vindeiro ano.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Segundo o establecido no artigo 28 da Orde do 12 de xullo de 2011 pola que se regulan o desenvolvemento, a avaliación e a acreditación académica do alumnado das ensinanzas de formación profesional inicial: ao comezo das actividades do curso académico, o equipo docente realizará unha sesión de avaliación inicial do alumnado, que terá por obxecto coñecer as características e a formación previa de cada alumno e de cada alumna, así como as súas capacidades. Así mesmo, deberá servir para orientar e situar o alumnado en relación co perfil profesional correspondente.
Tal e como establece a citada orde, esta información poderá proceder de:
- informes individualizados de avaliación da etapa anteriormente cursada.
- estudos académicos ou ensinanzas de FP ou para o emprego realizados.
- alumnado matriculado sen titulación académica de acceso.
- informes ou ditames do alumnado con necesidades educativas especiais.
- experiencia profesional previa.
- matrícula condicional do alumnado estranxeiro.
- observación do alumnado durante as primeiras semanas do curso.
Cobra especial importancia a este respecto a realización por parte do alumnado dun cuestionario de avaliación inicial, no que se recollen datos sobre o seu historial persoal e académico, e dun cuestionario de avaliación do módulo, no que se expoñen cuestións referidas á materia de estudo para identificar os coñecementos previos do alumnado sobre a mesma. A información recollida con estes cuestionarios será complementada con unha observación da vida na aula durante as primeiras semanas de curso.
En ningún caso comportará cualificación para o alumnado, se non que se empregará para adaptar a intervención educativa ás necesidades detectadas.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

A intervención educativa ante as necesidades específicas de apoio educativo responderá ao principio de inclusión, o que implica contemplar a diversidade do alumnado como norma e non como medida que corresponde ás necesidades duns poucos. A este respecto, garantiranse os principios estipulados no artigo 4 do Decreto 229/2011, de 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade: ¿normalización e inclusión;
equidade, igualdade de oportunidades e non discriminación; flexibilidade e accesibilidade; interculturalidade e promoción da convivencia¿. Terase tamén en conta o principio de ¿deseño para todos¿, estipulado no artigo 61 do Decreto 114/2010.
De feito, articúlanse medidas para a atención da diversidade de intereses, capacidades e ritmos de aprendizaxe do conxunto de integrantes da aula, priorizando sempre as medidas de carácter ordinario e normalizador.
Para favorecer a atención á diversidade promúlgase a nivel organizativo unha actitude positiva na relación do profesor/a co alumnado, a
interrelación do alumnado mediante diversidade de agrupamentos e traballo cooperativo, así como cambios nos elementos materiais e
organizativos. As medidas a adoptar a este respecto serán:
- Adecuación da programación didáctica ao entorno e ao alumnado.
- Adecuación da organización da aula ás características do alumnado.
- Metodoloxía baseada no traballo colaborativo e titorización entre iguais.
- Adaptación dos tempos e instrumentos de avaliación.
- Realización de actividades de reforzo e recuperación.
- Desenvolvemento da acción titorial.

A metodoloxía seleccionada contará con variedade de estratexias. Se favorecerá en todas elas a experiencia directa e a reflexión, a potenciación
do proceso de ensinanza- aprendizaxe horizontal e a combinación de diferentes canles expositivos. As actividades serán diversas, favorecendo a libre elección de temáticas para atender aos diferentes intereses. A avaliación será continua para poder atallar e previr posibles necesidades.
Polo tanto, o equipo docente adaptará e xustificará as programacións ás necesidades educativas do alumnado que forme o seu grupo de atención.
Con todo, cando o progreso dun alumno/a non responda globalmente aos obxectivos programados, o profesorado adoptará as oportunas medidas de reforzo educativo. Estas medidas serán individualizadas, tendo en conta as características particulares do alumno/a. Algunhas das posibles medidas a adoptar para axudar ao alumnado con dificultades son:
- Establecer claramente os obxectivos mínimos a conseguir.
- Desenvolver diversas actividades sobre un mesmo contido, variando o grao de dificultade e o tipo de procesos que se poñen en xogo.
- Favorecer a colocación do alumnado no lugar máis adecuado para el.
- Flexibilizar a colocación do mobiliario en caso de que poida ser de axuda.
- Propoñer traballos colaborativos e actividades en pequenos grupos

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Considérase fundamental indagar en maior medida na formación actitudinal do alumnado, co obxectivo non só de mellorar a súa capacitación profesional se non tamén de fomentar a conciencia crítica que lle permita participar con plena liberdade na sociedade que o rodea. A este respecto, a LOE (non modificada en este aspecto pola LOMCE) establece entre os fins da educación a formación para a paz, o respeto aos dereitos humanos, a vida en común, a cooperación e solidaridade entre os pobos así como a adquisición de valores que propicien o respeto cara os seres vivos e o medio ambiente (art 2).
En consecuencia, ademais de abordar os contidos actitudinais contemplados no currículo (Decreto 226/2012), a programación abordará de xeito transversal temáticas relacionadas coa educación en valores, especialmente coa educación cívica, incluíndo en todas as unidades un obxectivo referido ao fomento no alumnado dun comportamento responsable, autónomo, participativo, socialmente habilidoso e respectuoso co medio. Se tratará dun modo integral ao longo de todo o proceso de ensino aprendizaxe, promovendo que o alumnado sexa capaz de actuar con criterio propio, contribuíndo á paz e á democracia e mantendo actitudes construtivas, solidarias e responsables ante os dereitos e obrigas cidadáns.
Ademais ao longo do módulo abordaranse actividades relacionadas coa educación para a saúde e a educación para a igualdade.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Ao longo do curso promoveranse, desde o módulo ou en colaboración con outros, diferentes actividades complementarias e extraescolares
tendentes a unha adecuada consecución dos resultados de aprendizaxe previstos no currículo, na seguinte liña de actuación:
- Participación en charlas relacionadas coa temática do módulo.
- Visitas a centros de atención á dependencia da cidade e/ou outros concellos.
- Levarase tamén a cabo a organización de actos conmemorativos de datas significativas ou tradicionais.

A programación estará aberta a novas actividades e propostas que se podan presentar ao longo do curso. Neste senso iranse facendo achegas a través do equipo docente de ciclo e será de especial importancia a celebración da Semana da Diversidade no centro que se ven celebrando dende anos anteriores en colabroación con diversas entidades da comarca e o departamento de Orientación, entre outros.

10.Outros apartados

10.1) Difusión

A programación do curso se lle dará a difusión oportuna unha vez pechada de xeito permanente exposta a través da aula virtual e na propia aula ordinaria en donde a programación será explicada e revisada polas alumnas. O remate de dita explicación as alumnas firmarán unha lista do devandito proceso en donde queda vista e revisada por ambas partes. Deste xeito e empregados os medios precisos para que alumnas e profesora consensúen un documento que presento e a través do cal poidan acadar o máximo desenvolvemento.